

JEGYZŐKÖNYV

A HÁBORÚBÓL VISSZAMARADT ROBBANÓSZERKEZETEKRŐL

(V. JEGYZŐKÖNYV)

A Magas Szerződő Felek,
elismerve a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek által az összeütközéseket követően okozott súlyos humanitárius problémákat,
tudatában annak, hogy a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek által jelentett kockázatok és az általuk okozott hatások lehető legkisebb mértékűre csökkentése érdekében szükség van az összeütközéseket követő helyreállítást célzó, általános jellegű intézkedéseket tartalmazó Jegyzőkönyv elfogadására,
továbbá készen arra, hogy általános jellegű megelőző intézkedéseket fontoljanak meg a Technikai Függelékben meghatározott, a hadianyagok megbízhatóságának javítását célzó önkéntesen vállalt bevált eljárások segítségével, és ezáltal a lehető legkisebb mértékűre csökkentsék a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek előfordulásának valószínűségét, a következőkben állapodtak meg:

1. Cikk

Általános rendelkezés és alkalmazási kör

1. Az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmányával és a fegyveres összeütközésre vonatkozó nemzetközi jogi szabályok rájuk alkalmazható rendelkezéseivel összhangban a Magas Szerződő Felek megállapodnak abban, hogy mind egyénileg, mind pedig a többi Magas Szerződő Féllel együttműködésben betartják a jelen Jegyzőkönyvben meghatározott kötelezettségeket, hogy a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek által az összeütközéseket követően jelentett kockázatokat és hatásokat a lehető legkisebb mértékűre csökkentsék.

2. Jelen Jegyzőkönyvet a Magas Szerződő Felek szárazföldi területén, beleértve a belső vizekben található, háborúból visszamaradt robbanószerkezetekre kell alkalmazni.

3. Jelen Jegyzőkönyvet az Egyezmény 2001. december 21-én módosított 1. Cikkének 1-6. bekezdéseiben meghatározott összeütközésekből eredő helyzetekre kell alkalmazni.

4. Jelen Jegyzőkönyv 3., 4., 5. és 8. Cikkeit a jelen Jegyzőkönyv 2. Cikk 5. bekezdés szerint meghatározott már létező háborúból visszamaradt robbanószerkezetek fogalmi körén kívül eső robbanószerkezetekre kell alkalmazni.

2. Cikk

Meghatározások

A jelen Jegyzőkönyv céljából,

1. *A robbanótest* robbanóanyagot tartalmazó hagyományos hadianyagot jelent, a jelen Egyezmény 1996. május 3-án módosított II. Jegyzőkönyvében meghatározott aknák, meglepő aknák és más szerkezetek kivételével.

2. *A fel nem robbant robbanótest* olyan robbanótestet jelent, amelyet élesítettek, gyújtószerkezettel elláttak, kibiztosítottak, vagy másképpen használatra előkészítettek, és fegyveres konfliktusban felhasználtak. E robbanótesteknek az esetleges tüzelést, ledobást, kilövést, vagy célra irányítást követően fel kellett volna robbanniuk, de ez nem történt meg.

3. *Elhagyott robbanótest* alatt olyan robbanótest értendő, amelyet nem használtak fel a fegyveres összeütközés során, amelyet a fegyveres összeütközésben résztvevő egyik fél hátrahagyott vagy megszabadult tőle, és amely fölött az azt hátrahagyó vagy az attól megszabaduló fél többé már nem gyakorol ellenőrzést. Az elhagyott robbanótestet, nem kötelező feltételként, élesíthették, gyújtószerkezettel láthatták el, kibiztosíthatták, vagy használatra másképpen előkészíthették.

4. *A háborúból visszamaradt robbanószerkezetek* a fel nem robbant és az elhagyott robbanótesteket jelentik.

5. *A már létező, háborúból visszamaradt robbanószerkezetek* alatt olyan fel nem robbant és elhagyott robbanótestek értendők, amelyek a jelen Jegyzőkönyvnek az adott Magas Szerződő Fél vonatkozásában való hatálybalépése előtt már megtalálhatók voltak ezen Magas Szerződő Fél területén.

3. Cikk

A háborúból visszamaradt robbanószerkezetek eltávolítása vagy megsemmisítése, az azoktól szennyezett területek mentesítése

1. Minden Magas Szerződő Fél és fegyveres összeütközésben résztvevő fél viseli a jelen Cikkben meghatározott kötelezettségeket az ellenőrzése alá tartozó területen található valamennyi háborúból visszamaradt robbanószerkezet tekintetében. Abban az esetben, ha a háborúból visszamaradt robbanószerkezetté vált robbanótest felhasználója az adott terület felett nem gyakorol ellenőrzést, a harci cselekmények végeztével a felhasználó, kétoldalúan vagy egy közös megegyezéssel kijelölt harmadik félen, többek között az Egyesült Nemzetek Szervezete intézményi rendszerén vagy más érintett szervezeteken keresztül, ahol megvalósítható, többek között műszaki, pénzügyi, természetbeni vagy emberi erőforrásokra vonatkozó segítséget nyújt az ilyen háborúból visszamaradt robbanószerkezetek megjelölésének és az azoktól szennyezett területek mentesítésének, a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek eltávolításának vagy megsemmisítésének megkönnyítéséhez.

2. A harci cselekmények végeztével és amilyen hamar ez megvalósítható, minden Magas Szerződő Fél és fegyveres összeütközésben résztvevő fél az ellenőrzése alá tartozó szennyezett területeken található háborúból visszamaradt robbanószerkezeteket megjelöli és a szennyezett területet mentesíti, a háborúból visszamaradt robbanószerkezeteket eltávolítja vagy megsemmisíti. A háborúból visszamaradt robbanószerkezetek által szennyezett olyan területek, amelyek a jelen Cikk 3. bekezdésében foglaltak szerint a komoly humanitárius kockázatot jelentő területek közé sorolhatók be, a háborúból visszamaradt robbanószerkezet-mentesítés, eltávolítás vagy megsemmisítés tekintetében elsőbbséget élveznek.

3. A harci cselekmények végeztével és amilyen hamar ez megvalósítható, minden Magas Szerződő Fél és fegyveres összeütközésben résztvevő fél a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek jelentette kockázatok csökkentése céljából az alábbi intézkedéseket hozza meg az ellenőrzése alá tartozó szennyezett területeken:

a) a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek jelentette fenyegetés feltérképezése és felbecslése;

b) a megjelölés és a mentesítés, az eltávolítás vagy megsemmisítés tekintetében a szükségletek és a kivitelezhetőség megállapítása és az ezekre vonatkozó fontossági sorrend felállítása;

c) a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek megjelölése és a szennyezett terület azoktól való mentesítése, a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek eltávolítása vagy megsemmisítése;

d) megfelelő lépések megtétele a fenti tevékenységekhez szükséges források előteremtése céljából.

4. A fenti tevékenységek megvalósítása során a Magas Szerződő Felek és fegyveres összeütközésben résztvevő felek figyelembe veszik a nemzetközi szabványokat, beleértve az aknákkal kapcsolatos nemzetközi szabványokat is.

5. A Magas Szerződő Felek, ahol helyénvaló, együttműködnek mind egymással, mind más államokkal, az érintett regionális és nemzetközi szervezetekkel és nem kormányközi szervezetekkel, többek között a műszaki, pénzügyi, természetbeni és emberi erőforrásokra vonatkozó segítségnyújtás területén, megfelelő körülmények esetén együttműködnek a jelen Cikk rendelkezései teljesítéséhez szükséges közös műveletek kivitelezése terén is.

4. Cikk

Információ nyilvántartása, megőrzése és átadása

1. A Magas Szerződő Felek és fegyveres összeütközésben résztvevő felek, a lehető legteljesebb mértékben és amennyire kivitelezhető, nyilvántartják és megőrzik a robbanótestek használatára vagy azok elhagyására vonatkozó információkat a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek gyors megjelölésének és a szennyezett területek mentesítésének, a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek eltávolításának vagy megsemmisítésének, a kockázatokkal foglalkozó felvilágosító tevékenység és a megfelelő információnak a terület felett ellenőrzést gyakorló fél, valamint e terület polgári lakossága rendelkezésére bocsátásának megkönnyítése céljából.

2. Azok a Magas Szerződő Felek és fegyveres összeütközésben résztvevő felek, amelyek használtak vagy elhagytak háborúból visszamaradt robbanószerkezetté válható robbanótestet, közvetlenül a harci cselekmények végétével, amilyen mértékben kivitelezhető, e felek jogos biztonsági érdekeinek függvényében, kötelesek az ily módon rendelkezésre álló információt a szennyezett körzet felett ellenőrzést gyakorló fél vagy felek rendelkezésére bocsátani. Ez történhet kétoldalú alapon, vagy egy közös megegyezés alapján kijelölt harmadik félen, így többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetén, vagy kérés alapján más érintett szervezeteken keresztül, amelyekkel kapcsolatban az információt átadó fél megbizonyosodott arról, hogy azok végzik, vagy végezni fogják a szennyezett körzetben a kockázatokkal foglalkozó felvilágosító tevékenységet és a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek megjelölését és az azoktól való mentesítést.

3. Az információ fenti módon történő nyilvántartása, megőrzése és továbbítása során a Magas Szerződő Feleknek figyelemmel kell lenniük a Technikai Függelék 1. Részére.

5. Cikk

A polgári lakosságnak, egyes polgári személyeknek és polgári objektumoknak a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek kockázataitól és hatásaitól való védelmét célzó egyéb óvintézkedések

1. A Magas Szerződő Felek és fegyveres összeütközésben résztvevő felek a polgári lakosságnak, egyes polgári személyeknek és polgári objektumoknak a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek hatásaitól és kockázataitól való védelme érdekében az ellenőrzésük alá tartozó háborúból visszamaradt robbanószerkezetektől szennyezett területen az összes megvalósítható óvintézkedést meghozzák. Megvalósítható óvintézkedések mindazok az intézkedések, amelyek keresztülvihetők vagy kivitelezésük lehetséges, figyelembe véve az adott időpontban fennálló összes körülményt, ideértve a humanitárius és katonai megfontolásokat is. Ezek az óvintézkedések magukban foglalhatják a figyelmeztetéseket, a polgári lakosságnak címzett kockázatokról szóló felvilágosító tevékenységet, valamint a

háborúból visszamaradt robbanószerkezetektől szennyezett terület megjelölését, körbekerítését és folyamatos felügyeletét, a Technikai Függelék 2. Részében foglaltak szerint.

6. Cikk

A humanitárius misszióknak és szervezeteknek a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek hatásaitól való védelmére vonatkozó rendelkezések

1. Minden Magas Szerződő Fél és fegyveres összeütközésben résztvevő fél:

a) A háborúból visszamaradt robbanószerkezetek hatásaitól, a megvalósíthatóság függvényében, megvédi azokat a humanitárius missziókat és szervezeteket, amelyek a Magas Szerződő Fél vagy fegyveres összeütközésben résztvevő fél egyetértésével, az azok ellenőrzése alá tartozó bármely körzetben tevékenykednek, vagy tevékenykedni fognak.

b) A fenti humanitárius misszió vagy szervezet kérésére, a megvalósíthatóság függvényében, információt nyújt a tudomása szerinti valamennyi háborúból visszamaradt robbanószerkezet azon területen való elhelyezkedéséről, ahol az információt igénylő humanitárius misszió vagy szervezet tevékenykedni fog vagy tevékenykedik.

2. A jelen Cikk előírásai nem érintik a magasabb szintű védelmet biztosító hatályos Nemzetközi Humanitárius Jogot vagy más alkalmazható nemzetközi kötelezettségvállalásokat vagy az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsának határozatait.

7. Cikk

A már létező, háborúból visszamaradt robbanószerkezetekre vonatkozó segítségnyújtás

1. Minden Magas Szerződő Félnek joga van, ahol ez helyénvaló, a már létező, háborúból visszamaradt robbanószerkezetek okozta vitás kérdések kezeléséhez más Magas Szerződő Felektől, nem részes államoktól, valamint érintett nemzetközi szervezetektől és intézményektől segítséget kérni és kapni.

2. Minden Magas Szerződő Fél, amelyiknek módjában áll, szükség és megvalósíthatóság szerint, segítséget nyújt a már létező, háborúból visszamaradt robbanószerkezetek okozta vitás kérdések kezeléséhez. E tevékenység során a Magas Szerződő Felek figyelembe veszik jelen Jegyzőkönyv humanitárius céljait és a nemzetközi szabványokat, beleértve az aknákkal kapcsolatos nemzetközi szabványokat.

8. Cikk

Együttműködés és segítségnyújtás

1. Minden Magas Szerződő Fél, amelyiknek módjában áll, segítséget nyújt a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek megjelöléséhez és az azoktól szennyezett területek mentesítéséhez, a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek eltávolításához vagy megsemmisítéséhez, valamint a polgári lakosság kockázatokról való felvilágosításához és az ahhoz kapcsolódó tevékenységekhez. E segítségnyújtás többek között az Egyesült Nemzetek Szervezete intézményi rendszerén, más érintett nemzetközi, regionális vagy nemzeti szervezeteken vagy intézményeken, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságán, a nemzeti Vöröskereszt és Vörös Félhold társaságokon és azok Nemzetközi Szövetségén, nem kormányközi szervezeteken keresztül, vagy kétoldalú alapon történhet.

2. Minden Magas Szerződő Fél, amelyiknek módjában áll, segítséget nyújt a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek áldozatainak gondozásához és rehabilitálásához, valamint a személyek szociális és gazdasági reintegrálásához. A segítségnyújtás többek között az

Egyesült Nemzetek Szervezete intézményi rendszerén, érintett nemzetközi, regionális vagy nemzeti szervezeteken vagy intézményeken, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságán, nemzeti Vöröskereszt és Vörös Félhold társaságokon és azok Nemzetközi Szövetségén, nem kormányközi szervezeteken keresztül, vagy kétoldalú alapon valósulhat meg.

3. Minden Magas Szerződő Fél, amelyiknek módjában áll, a jelen Jegyzőkönyv alapján történő segítségnyújtás megkönnyítése céljából anyagilag hozzájárul az Egyesült Nemzetek Szervezete intézményi rendszerének keretében működő pénzalapokhoz, valamint más szóba jöhető pénzalapokhoz.

4. Minden Magas Szerződő Félnek joga van a lehető legteljesebb mértékben részt venni a jelen Jegyzőkönyv végrehajtásához szükséges berendezések, anyagok és - a fegyvertechnológián kívül - valamennyi tudományos és technológiai jellegű információ lehető legteljesebb körű cseréjében. A Magas Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy nemzeti szabályozásukkal összhangban megkönnyítik a fenti csere lebonyolítását, és nem alkalmaznak szükségtelen korlátozásokat a háborúból visszamaradt robbanószerkezetektől való mentesítést szolgáló felszerelés és az azokhoz kapcsolódó technológiai információk humanitárius céllal történő átadásával szemben.

5. Minden Magas Szerződő Fél kötelezettséget vállal arra, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete intézményi rendszerének keretei között létrehozott, az aknákkal kapcsolatos tevékenységekkel foglalkozó vonatkozó adatbázisok részére információt szolgáltat, különös tekintettel a háborúból visszamaradt robbanószerkezetekkel szennyezett területek mentesítésével kapcsolatos különféle eljárási módokra és technológiákra vonatkozó információkra, a háborúból visszamaradt robbanószerkezetektől szennyezett területek mentesítésével foglalkozó szakértőket, szakintézményeket vagy nemzeti koordinátorokat tartalmazó listákra, és önkéntes alapon a robbanótestek vonatkozó típusainak technikai adataira.

6. A Magas Szerződő Felek segítségnyújtásra vonatkozó kéréseit megfelelő indokokkal alátámasztva az Egyesült Nemzetek Szervezete, más érintett szervezetek vagy más államok részére lehet benyújtani. Ezek a kérések az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkárához is benyújthatók, aki továbbítja azokat minden Magas Szerződő Fél, valamint az érintett nemzetközi szervezetek és nem kormányközi szervezetek részére.

7. Amennyiben az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez kérés érkezik, az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkára a rendelkezésére álló források keretei között megfelelő lépéseket tehet a helyzet felmérésére, és a kérelmező Magas Szerződő Féllel, valamint a 3. Cikkben meghatározott felelősséggel bíró más Magas Szerződő Felekkel együttműködve ajánlást tehet a segítségnyújtás megfelelő módjára. A Főtitkár ezenkívül ismertetheti a Magas Szerződő Felekkel a helyzetről készített felmérést, valamint tájékoztatást adhat részükre a kívánatos segítség jellegéről és mértékéről, beleértve az Egyesült Nemzetek Szervezete intézményi rendszerében működő pénzalapok esetleges igénybevételét is.

9. Cikk

Általános jellegű megelőző intézkedések

1. Minden Magas Szerződő Félnek - eltérő helyzete és képességei figyelembevételével - törekednie kell a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek előfordulása valószínűségének a lehető legkisebb mértékű csökkentését célzó általános jellegű megelőző intézkedések meghozatalára, beleértve, de nem kizárólagosan a Technikai Függelék 3. Részében található intézkedéseket.

2. Minden Magas Szerződő Fél önkéntes alapon részt vehet jelen Cikk 1. bekezdéséhez kapcsolódó bevált eljárások előmozdítására és létrehozására vonatkozó erőfeszítésekkel kapcsolatos információcserében.

10. Cikk

A Magas Szerződő Felek konzultációi

1. A Magas Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy konzultációt folytatnak és együttműködnek egymással minden, a jelen Jegyzőkönyv működését érintő témában. Ebből a célból a Magas Szerződő Felek Konferenciát rendeznek, többségük, de legalább tizennyolc Magas Szerződő Fél egyetértésével.

2. A Magas Szerződő Felek Konferenciáinak munkája az alábbiakat foglalja magába:

- a) a jelen Jegyzőkönyv működésének és helyzetének áttekintése;
- b) a jelen Jegyzőkönyv nemzeti végrehajtásával kapcsolatos kérdések megvitatása, beleértve az évente leadott nemzeti jelentéseket vagy azok évenkénti naprakész állapotba hozását;
- c) a felülvizsgálati konferenciák előkészítése.

3. A Magas Szerződő Felek Konferenciáinak költségeit a Konferencián résztvevő Szerződő Felek és nem részes államok állják, az Egyesült Nemzetek Szervezetének megfelelően hozzáigazított hozzájárulási skálája szerint.

11. Cikk

A Jegyzőkönyv előírásainak betartása

1. Minden Magas Szerződő Fél előírja, hogy fegyveres erői és megfelelő ügynökségei vagy szervei bocsássák ki a megfelelő utasításokat és működési szabályokat, valamint, hogy azok személyi állománya a jelen Jegyzőkönyv vonatkozó előírásainak megfelelő felkészülésben részesüljenek.

2. A Magas Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkára vagy más alkalmazható nemzetközi eljárások igénybevételével együttműködnek és kétoldalú konzultációkat folytatnak egymással abból a célból, hogy a jelen Jegyzőkönyv rendelkezéseinek értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban jelentkező bármely vitás kérdést megoldják.

Technikai Függelék

Jelen Technikai Függelék tartalmazza a jelen Jegyzőkönyv 4., 5. és 9. Cikkeiben meghatározott célok megvalósításához javasolt bevált eljárásokat. Jelen Technikai Függelék a Magas Szerződő Felek önkéntes alapon alkalmazhatják.

1. A fel nem robbant robbanótestekre (Unexploded Ordnance - UXO) és az elhagyott robbanótestekre (Abandoned Explosive Ordnance - AXO) vonatkozó információ nyilvántartása, tárolása és közzététele

a) Információ nyilvántartása: Az Államoknak a potenciálisan UXO-vá vált robbanótestekkel kapcsolatban az alábbi információk lehető legpontosabb rögzítésére kell törekedniük:

- (i) a robbanótestekkel célba vett körzetek elhelyezkedése;
- (ii) az (i)-es pontban meghatározott körzetekben használt robbanótestek megközelítő száma;
- (iii) az (i)-es pontban meghatározott körzetekben használt robbanótestek típusa és fajtája;
- (iv) az ismert és a valószínűsíthető UXO-k általános elhelyezkedése.

Amennyiben egy Állam arra kényszerült, hogy a hadműveletek során robbanótesteket hagyjon el, törekednie kell arra, hogy az AXO-t biztos és biztonságos módon hagyja hátra, és a robbanótestekről az alábbi információkat rögzítse:

- (v) az AXO elhelyezkedése;
- (vi) az egyes meghatározott helyszíneken az AXO-k megközelítő mennyisége;
- (vii) az egyes meghatározott helyszíneken az AXO-k típusai.

b) Információ tárolása: Amennyiben egy Állam az a) bekezdésben foglaltaknak megfelelően rögzítette az információt, a tárolás során arra kell törekednie, hogy az visszakereshető legyen, és a visszakeresést követően a c) bekezdésben foglaltak szerint közzé lehessen tenni.

c) Információ közzététele: Az Államoknak arra kell törekedniük, hogy az a) és b) bekezdésekben foglaltaknak megfelelően rögzített és tárolt információt, az információt átadó Állam biztonsági érdekeit és más kötelezettségeit figyelembe véve, az alábbi rendelkezéseknek megfelelően tegyék közzé:

(i) Tartalom:

Törekedni kell arra, hogy az UXO-ról közzétett információ tartalmazza:

- (1) az ismert és a valószínűsíthető UXO-k általános elhelyezkedését;
- (2) a célba vett körzetekben használt robbanótestek típusait és megközelítő számát;
- (3) a robbanótest azonosításának módját, beleértve a színét, méretét és alakját, valamint egyéb vonatkozó megjelöléseket;

(4) a robbanótest biztonságos megsemmisítésének módszerét.

Törekedni kell arra, hogy az AXO-ról közzétett információ tartalmazza:

- (5) az AXO elhelyezkedését;
- (6) az egyes meghatározott helyszíneken található AXO-k megközelítő számát;
- (7) az egyes meghatározott helyszíneken található AXO-k típusait;
- (8) az AXO azonosításának módját, beleértve színüket, méretüket és alakjukat;
- (9) az AXO-k csomagolásának típusait és csomagolási módozatait;
- (10) a készletléti állapotot;
- (11) az AXO körzetében található valamennyi meglepő akna elhelyezkedését és jellegét.

(ii) Fogadó fél: Az információnak a szennyezett terület felett ellenőrzést gyakorló fél vagy felek, valamint azon személyek vagy intézmények részére történő rendelkezésére bocsátására kell törekedni, amelyekkel kapcsolatban a közrebocsátó Állam megbizonyosodott arról, hogy részt vesznek, vagy részt fognak venni a szennyezett körzet UXO- vagy AXO-mentesítésében, valamint a polgári lakosságnak az UXO-k vagy AXO-k jelentette kockázatokról való felvilágosításában.

(iii) Eljárási módok: Az Államoknak törekedniük kell, ahol megvalósítható, felhasználni az általuk megfelelően ítélt módon az információ közzététele során a nemzetközileg vagy regionálisan létrehozott eljárási módokat, beleértve az UNMAS, az IMSMA és egyéb szakértői ügynökségek igénybevételét.

(iv) Időzítés: Törekedni kell az információ minél hamarabbi közzétételére, figyelembe véve többek között a szennyezett körzetben folyamatban lévő bármely katonai és humanitárius műveletet, az információ elérhetőségét és megbízhatóságát, és a vonatkozó biztonsági szempontokat.

2. Figyelmeztetések, kockázati felvilágosítás, megjelölés, körbekerítés és folyamatos felügyelet

Kulcsfogalmak

a) A figyelmeztetések az óvatos magatartásra intő felhívásoknak a polgári lakosság részére történő pontos eljuttatását jelentik, abból a célból, hogy a szennyezett területeken a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek jelentette kockázatokat a lehető legkisebb mértékűre csökkentsék.

b) A polgári lakosság kockázati felvilágosítása magába foglalhatja az érintett közösségek, a kormányzati hivatalok és a humanitárius szervezetek közti információcsere megkönnyítését célzó kockázati felvilágosító programokat, abból a célból, hogy az érintett közösségek tájékoztatást kapjanak a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek jelentette fenyegetésről. A kockázati felvilágosító programok általában hosszú távú tevékenységet jelentenek.

A figyelmeztetésekre és a kockázati felvilágosításra vonatkozó bevált eljárási elemek

c) Minden figyelmeztető és kockázati felvilágosítással foglalkozó program, ahol lehetséges, figyelembe veszi az érvényes és alkalmazandó nemzeti és nemzetközi szabványokat, beleértve az aknákra vonatkozó nemzetközi szabványokat is.

d) Törekedni kell arra, hogy a figyelmeztetések és a kockázati felvilágosítás eljusson az érintett polgári lakosság részére, amely a háborúból visszamaradt robbanószerkezetekkel szennyezett körzetekben, vagy azok közvetlen környezetében élő és az ilyen körzeteken átkelő polgári személyeket foglalja magába.

e) Az aktuális állapotok és a rendelkezésre álló információk függvényében a figyelmeztetéseket a lehető leghamarabb ki kell bocsátani. Törekedni kell a figyelmeztetésekre vonatkozó programot minél hamarabb leváltani a kockázati felvilágosítással foglalkozó programmal. Törekedni kell továbbá arra, hogy az érintett közösségek számára a figyelmeztető jelzések és a kockázati felvilágosítás a lehető leghamarabb rendelkezésre álljon.

f) Az összeütközésben résztvevő feleknek törekedniük kell, amennyiben nem rendelkeznek a hatékony kockázati felvilágosítás célba juttatásához szükséges forrásokkal és képességekkel, harmadik fél igénybevételére, ez alatt értve például nemzetközi szervezeteket és nem kormányközi szervezeteket.

g) Az összeütközésben résztvevő feleknek törekedniük kell arra, hogy amennyiben lehetséges a figyelmeztető és a kockázati felvilágosítás számára további erőforrásokat bocsássanak rendelkezésre. Ebbe többek között beletartozhat: logisztikai támogatás nyújtása, kockázati felvilágosítással foglalkozó kiadványok előállítása, anyagi támogatás és általános térképészeti információ.

A háborúból visszamaradt robbanószerkezetektől szennyezett körzet megjelölése,
körbekerítése és folyamatos felügyelete

h) Az összeütközés folyamán bármikor és azt követően, amint lehetséges, ahol háborúból visszamaradt robbanószerkezetek vannak, az összeütközésben résztvevő feleknek törekedniük kell a lehető leghamarabb és a lehető legteljesebb mértékben biztosítani a háborúból visszamaradt robbanószerkezeteket tartalmazó körzetek megjelölését, körbekerítését és folyamatos felügyeletét, hogy ezáltal megvalósuljon a polgári személyek hatékony kizárása a körzetből, összhangban az alábbi rendelkezésekkel.

i) Törekedni kell arra, hogy a feltételezett veszélyes körzetek megjelölése az érintett közösség által felismerhető jelölési módszerrel készült figyelmeztető jelzések igénybevételével történjen meg. Törekedni kell továbbá arra, hogy a jelzések és a veszélyes körzet határait kijelölő jelölések a lehető legteljesebb mértékben láthatóak, olvashatóak, tartósak és a környezeti hatásoknak ellenállóak legyenek, és egyértelműen határozzák meg, a megjelölt határvonal melyik oldala tekinthető a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek által szennyezett körzetnek és melyik biztonságosnak.

j) Törekedni kell arra, hogy az állandó és az ideiglenes jelölési rendszerek folyamatos felügyelete és karbantartása céljából, a központi és a helyi kockázati felvilágosító programokkal egységes szerkezetben megfelelő intézményi rendszer kerüljön létrehozásra.

3. Általános jellegű megelőző intézkedések

A robbanótesteket előállító vagy az azokat beszerző államoknak a lehető legteljesebb mértékben és a helyénvalóság függvényében az alábbi intézkedések végrehajtásának és tiszteletben tartásának biztosítására kell törekedniük, a robbanótest teljes életciklusán keresztül.

a) A hadianyagok gyártásának megszervezése és felügyelete

(i) Az előállítási folyamatok megtervezése során törekedni kell arra, hogy azok biztosítsák a harci eszközök legnagyobb fokú megbízhatóságát.

(ii) Törekedni kell arra, hogy az előállítási folyamatok bizonyítvánnyal elismert minőség-ellenőrzésnek kerüljenek alávetésre.

(iii) A robbanótestek előállítása során törekedni kell a nemzetközileg elismert minőségbiztosítási szabványok alkalmazására.

(iv) Törekedni kell arra, hogy az ellenőrző próbatesztek különböző körülmények között folyó éleslövészet vagy más kipróbált eljárásokon keresztül kerüljenek lefolytatásra.

(v) A robbanótestek átadása és továbbadása során törekedni kell a magas szintű megbízhatósági szabványok megkövetelésére.

b) A hadianyagok felügyelete

A robbanótestek lehető legnagyobb fokú, hosszú távú megbízhatóságának biztosítása érdekében az Államoknak törekedniük kell a tárolásra, szállításra, terepen való tárolásra és kezelésre vonatkozó bevált eljárási szabályok és műveleti eljárások alkalmazására az alábbi irányelvek szerint.

(i) Törekedni kell, ahol ez szükséges, olyan biztonságos létesítményekben vagy megfelelő tárolókban tárolni a robbanószerkezeteket, amelyek megfelelően szabályozott fizikai környezet között védik a robbanótesteket és azok alkotóelemeit.

(ii) Az Államoknak törekedniük kell arra, hogy a robbanótesteket a lehető legkisebb rongálódást biztosító módon szállítsák el a gyártó létesítményekbe, tároló helyiségekbe, a terepre, illetve azokat ilyen módon szállítsák el onnan.

(iii) Az Államoknak törekedniük kell, ahol szükséges, a robbanótestek raktárba gyűjtése és szállítása során megfelelő tárolók használatára és megfelelően szabályozott fizikai környezeti viszonyok biztosítására.

(iv) A raktározás során a felrobbanás kockázatának lehető legkisebb mértékűre való csökkentése érdekében törekedni kell a készletek megfelelő módon való elrendezésére.

(v) Az Államoknak törekedniük kell a robbanótestekre vonatkozó megfelelő nyilvántartási, nyomon követési és tesztelési eljárások alkalmazására, amelyek tartalmazzák a robbanótestek minden egysége, tétele vagy adagja gyártási időpontjára vonatkozó információt, és információt arról, hogy hol volt a robbanótest, milyen körülmények között volt elraktározva, és milyen környezeti tényezőknek volt kitéve.

(vi) A robbanótestek kívánatos működésének biztosítása céljából törekedni kell, amennyiben ez helyénvaló, arra, hogy a raktáron lévő robbanótesteket időszakosan éleslövészeti teszteknek vessék alá.

(vii) A robbanótestek kívánatos működésének biztosítása céljából törekedni kell arra, hogy a raktáron lévő robbanótestek málházási részegységeit, ahol helyénvaló, laboratóriumi teszteknek vessék alá.

(viii) A raktáron lévő robbanótestek megbízhatóságának biztosítása céljából, ahol szükséges, a nyilvántartási, nyomon követési és tesztelési eljárások során szerzett információk alapján törekedni kell megfelelő intézkedések meghozatalára, beleértve a robbanótest várható élettartamához való hozzáigazítást is.

c) Kiképzés

A robbanótestek kezelésében, szállításában és használatában résztvevő teljes személyi kör megfelelő kiképzése fontos eleme a harci eszközök megbízható működésének biztosítását

célzó erőfeszítéseknek. Az Államoknak ebből a célból törekedniük kell megfelelő kiképzési programok elfogadására és alkalmazására, hogy a személyi kör a kezelendő hadianyagok vonatkozásában megfelelő kiképzésben részesüljön.

d) Szállítás

Azon Államoknak, amelyek egy másik Állam részére olyan típusú robbanótestet terveznek átadni, amellyel az korábban nem rendelkezett, törekedniük kell arról megbizonyosodni, hogy a fogadó Állam rendelkezik a robbanótest megfelelő tárolásához, karbantartásához és használatához szükséges képességekkel.

e) Jövőbeni termelés

Az Államoknak törekedniük kell megvizsgálni az általuk gyártani vagy beszerezni szándékozott robbanótestek megbízhatóságát javító módszereket és eljárásokat azzal a céllal, hogy elérjék a lehető legmagasabb fokú megbízhatósági szintet.

MEGJEGYZÉSEK:

A Jegyzőkönyv hatálybalépéséről a „Mértéktelen sérülést okozó vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetve korlátozásáról szóló Egyezmény” 5. cikkének 3. és 4. pontja rendelkezik:

5. Cikk

Az Egyezmény hatálybalépése

1. A jelen Egyezmény a huszadik megerősítő, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okirat letétbe helyezésétől számított hat hónap elteltével lép hatályba.
2. Annak az államnak a vonatkozásában, amely a huszadik megerősítő, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okirat letétbe helyezése után helyezi letétbe megerősítő, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratát, az Egyezmény attól az időponttól számított hat hónap elteltével lép hatályba, amelyen ez az állam megerősítő, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratát letétbe helyezte.
3. A jelen Egyezmény mellékletét képező mindegyik jegyzőkönyv attól az időponttól számított hat hónap elteltével lép hatályba, miután már húsz állam értesítést küldött arról, hogy az adott Jegyzőkönyvet az Egyezmény 4. Cikkének 3. vagy 4. bekezdése értelmében magára nézve kötelezőnek ismeri el.
4. Annak az államnak a vonatkozásában, amely azt követően ismeri el a jelen Egyezmény mellékletét képező valamelyik jegyzőkönyvet magára nézve kötelezőnek, hogy húsz állam már erről értesítést küldött, a jegyzőkönyv attól az időponttól számított hat hónap elteltével lép hatályba, amelyen ez az állam a jegyzőkönyv elismeréséről szóló nyilatkozatot megküldte.

Aláírás időpontja:	2003. november 28.
Hatályba lépés időpontja:	2006. november 12.
A Magyar Köztársaság vonatkozásában történő hatályba lépés időpontja:	2007. május 13. (184/2006. (VIII. 28.) Korm. rendelet)
Kihirdetve:	MK 2006/106 – 2006. augusztus 28.